

Dagsorden

- 10.00 Velkomst og status på projektet
- 10.15 Diskussion af instrumenter
 - Auditskema (udsendt)
 - Spørgeskema(udsendt)
 - SL-indeks (Pete)
- 11.30 Diskussion af manualen for interventionen
- 12.00 Frokost
- 12.30 Tak for i dag!

Deltagere

Projektgruppen

Kent Nielsen
Ole Carstensen
David Christiansen
Pete Kines

Arbejdsmedicin, Regionshospitalet Herning
Arbejdsmedicin, Regionshospitalet Herning
Arbejdsmedicin, Regionshospitalet Herning
Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø

Følgegruppen

Jesper Lund-Larsen
Torben Jensen
Erik Kjeldsen
Helle Birk Domino
Christina Edstrand
Morten Letholm
Anne Marie Hagelskjær Smit
Susanne Andersen
Jan Brøgger Rasmussen
Chris Holst Preuss

Den grønne gruppe, 3F
Sagro
Sagro
SEGES
SEGES
TopDanmark
Gartneri-, land- og Skovbrugets Arbejdsgivere
Arla
Lely Nordic A/S
Landbrug & Fødevarer

Arbejdsmedicinsk Klinik
Hospitalsenheden Vest
Regionshospitalet Herning

 **National Research Center
for the Working Environment**

Kort om projektet og følgegruppen

Følgegruppemøde 2
9. januar 2020

Formål

- Udvikle en multifacetteret intervention til forbedring af sikkerhedsniveauet i landbrugsbedrifter og forebyggelse af arbejdsulykker
 - herunder udvikle et observationsredskab, der kan anvendes til at lave en systematisk kortlægning af sikkerhedsniveauet på landbrugsbedrifter og udpege indsatsområder
- Pilotteste interventionen og observationsredskabet i et kontrolleret design.

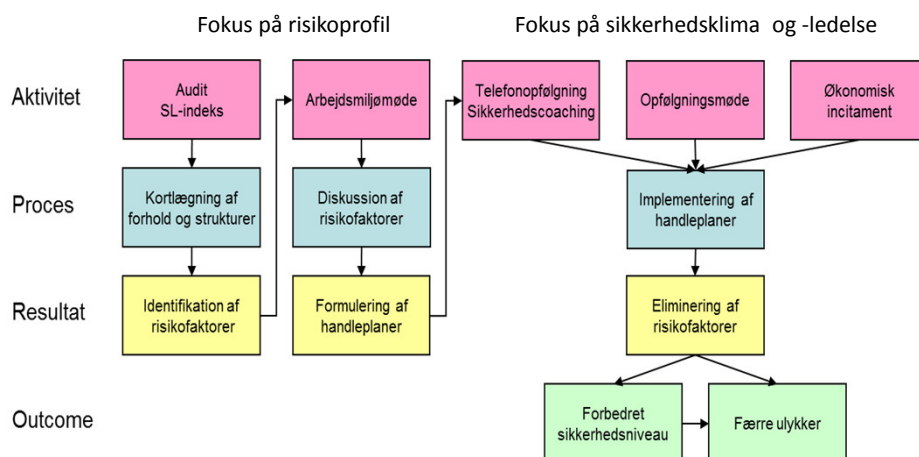
Strukturen på AM-arbejdet
Fysisk arbejdsmiljø
Sikkerhedsadfærd
Ledelse

'Sikker landbrug'-indeks
(SL-indeks)

Arbejdsmedicinsk Klinik
Hospitalsenheden Vest
Regionshospitalet Herning

National Research Center
for the Working Environment

Figur 2: Model over interventionens indhold og outcome

Arbejdsmedicinsk Klinik
Hospitalsenheden Vest
Regionshospitalet Herning

Målet med følgegruppen

- Nøglerolle ift at tilpasse og målrette interventionen.
- To møder i udviklingsfasen:
 - Første møde: fokus på deltagernes eksisterende viden om udfordringer, barrierer og mulige løsninger ift ulykker i landbruget.
 - Andet møde: diskussion af den endelige intervention og de udviklede instrumenter
- Afsluttende følgegruppemøde

Arbejdsmedicinsk Klinik
Hospitalsenheden Vest
Regionshospitalet Herning

**National Research Center
for the Working Environment**

Tabel 1: Tids- og arbejdsplan

Projektfase	2018 4. kv	2019 1. kv 2. kv 3. kv 4. kv	2020 1. kv 2. kv 3. kv 4. kv	2021 1. kv
Fase 1: Udvikling af interventionen				
Følgegruppemøde 1	Alle			
Seminar med internationale forskere	Alle			
Interview med landmænd	KN			
Udvikling af intervention	Alle			
Udvikling af SL-indeks		PK, KN, OC		
Tilpasning af spørgeskema og auditskema		KN		
Følgegruppemøde 2		Alle		
Endelig design af intervention		Alle		
Oplæring af konsulent i SL-indeks og intervention		KN, PK, OC		
Fase 2: Pilottest				
Rekruttering af landbrug			SG	
Formåling			SG	
Gennemførelse af intervention			SG	
Monitorering af arbejdsulykker			KN	
Eftermåling			SG	
Evalueringsinterview med landmænd			KN	
Fase 3: Analyse og formidling				
Analyse af data				DC, KN, OC, PK
Følgegruppemøde 3				Alle
Udarbejdelse af formidlingsmateriale				KN, OC, SG

Ansvarlige: KN Kent Nielsen PK Pete Kines SG
OC Ole Carstensen DC David Christiansen SEGES

Arbejdsmedicinsk Klinik
Hospitalsenheden Vest
Regionshospitalet Herning

Auditering af Landbrug	Nej	Ja/ antal	Doku- mentation?	N/A
1. Virksomhedsdata				
Virksomhedsnavn:				
Adresse:				
1.1 Antal ansatte (danske-udenlandske)				
1.2 Antal driftsledere (danske-udenlandske)				
1.3 Nationaliteter (antal per land)				
1.4 Antal malkekoer				
1.5 Antal bygninger (stalde, foderlade, mv)				
2. Arbejdsmiljøorganisationen				
2.1 Har landbruget en arbejdsmiljøorganisation? (kun ved 10+)				
2.2 Har landbruget de krævede antal arbejdsmiljørepræsentanter (kun 10+)				
2.3 Har landbruget en skriftlig arbejdsmiljøpolitik?				
2.4 Har landbruget et formaliseret arbejdsmiljøledelsessystem?				
2.5 Har landbruget en beredskabsplan inkl. personskade?				
2.6 Afholdes den årlige arbejdsmiljødrøftelse (dok = referat)				
2.7 Afholdes der regelmæssige møder (dagligt, ugentligt, månedligt) hvor arbejdsmiljøforhold drøftes?				
3. APV				
3.1 Er der en opdateret og dækkende APV?				
3.2 Har der været medarbejderinvolvering i udarbejdelse eller prioritering af APV?				
3.3 Er der nogen opfølgning på APV'en?				
4. Sikkerhedsrundering				
4.1 Bliver der gennemført sikkerhedsrunderinger (systematisk og med interval)?				
4.2 Er der nogen opfølgning på sikkerhedsrunderinger?				
5. Ulykker				
5.1 Foregår der systematisk registrering af alle anmeldte ulykker?				
5.2 Foretages der årsagsanalyser af alle anmeldte ulykker?				
5.3 Laves der forebyggende tiltag på anmeldte ulykker?				
5.4 Evalueres det, om tiltag har den ønskede effekt?				
6. Arbejdsmiljøfaglig viden				
6.1 Har arbejdslederne kurser/uddannelse indenfor arbejdsmiljø?				
6.2 Har alle arbejdsmiljørepræsentanter de lovpålagte kurser?				
6.3 Tilbydes arbejdsmiljørepræsentanterne efteruddannelse?				
6.4 Har alle medarbejdere de lovpålagte kurser? (fx pesticider)				
6.5 Er der systematisk oplæring af nye medarbejdere i arbejdsmiljø?				
6.6 Anvendes der eksterne rådgivere på arbejdsmiljøområdet?				
7. Integration af arbejdsmiljø i virksomhedens øvrige aktiviteter/planlægning				
Tænkes der over arbejdsmiljøforhold, herunder APV ifm:				
7.1 Indførelse af nye maskiner/værktøjer				
7.2 Indretning af arbejdspladser				
7.3 Indkøb af varer/materialer (herunder kemikalier)				
7.4 Vedligeholdelse af bygninger, udstyr o.l.				

Spørgeskema

Skala	Antal	Førmåling	Hver md	Eftermåling
Baggrund	6	X		
Leder som rollemodel	5	X		X
Lederens prioritering	4	X		X
Involvering	3	X		X
Sikkerhedsprioritering	4	X		X
Bekvemmelighedsovertrædelser	3	X		X
Stress og trivsel	2	X		X
Ulykker	10-28	X	X	X

Baggrundsspørgsmål

Er du?

Mand

Kvinde

Hvilket årstal er du født?

Hvor længe har du arbejdet på dette landbrug?

Under 1 år

Mellem 1 og 5 år

Over 5 år

Hvor mange år har du arbejdet indenfor landbrug i alt?

Under 1 år

Mellem 1 og 5 år

Over 5 år

Hvor mange år har du arbejdet med kvæg i alt?

Under 1 år

Mellem 1 og 5 år

Over 5 år

Har du en formel uddannelse som landmand?

Ja - dansk

Ja - udenlandsk

Nej - er igang med at uddanne mig (elev)

Nej - er ikke i gang

Spørgsmål om sikkerhed

Rollemodel - Nærmeste leders handlinger

- 1) Landmanden roser medarbejdere, når han ser at et stykke arbejde bliver udført i overensstemmelse med sikkerhedsreglerne
- 2) Landmanden bliver irriteret på enhver medarbejder, der overtræder sikkerhedsreglerne, selv når det er mindre overtrædelser
- 3) Når en medarbejder har overtrådt sikkerhedsreglerne holder landmanden mere øje med ham/hende
- 4) Landmanden griber straks ind hvis sikkerhedsreglerne ikke overholdes
- 5) Landmanden tjekker af og til om vi faktisk arbejder sikkert

Sikkerhedsklima - Lederens prioritering

- 6) Landmanden opmuntrer medarbejderne til at sikkert, selv når der er travlt
- 7) Landmanden sørger for, at alle modtager den nødvendige information vedrørende sikkerhed
- 8) Landmanden lukker øjnene, når nogen sjusker med sikkerheden
- 9) Landmanden accepterer, at medarbejderne tager risici, når der er travlt

Involvering - Empowerment

- 10) Landmanden sikrer, at alle og enhver har indflydelse på sikkerheden i deres arbejde
- 11) Landmanden opmuntrer medarbejderne til at deltage i beslutninger, som påvirker deres sikkerhed
- 12) Landmanden inddrager medarbejderne i beslutninger vedrørende sikkerhed

Sikkerhedsklima - Sikkerhedsprioritet og manglende risikoaccept

- 13) Vi som arbejder her mener, at risici er uundgåelige
- 14) Vi som arbejder her mener, at mindre ulykker er en normal del af vores daglige arbejde
- 15) Vi som arbejder her accepterer risikofyldt opførsel, så længe der ikke sker nogen ulykker
- 16) Vi som arbejder her accepterer, at der tages risici på arbejde

Praksis - Bekvemmelighedsovertrædelser

- 17) Jeg bøjer nogle gange sikkerhedsreglerne, så jeg kan gøre arbejdet lettere og bedre
- 18) Ved at ignorere sikkerhedsregler glider arbejdet nogle gange lettere
- 19) Jeg overtræder sikkerhedsreglerne, hvis jeg føler det ikke betyder nogen øget sikkerhedsrisiko

Stress og trivsel

- 20) Hvor stresset har du følt dig i de seneste 2 uger?
- 21) Hvor tilfreds har du været med dit job som helhed i de sidste 2 uger

Spørgsmål om ulykker

Hvor mange dage har du været på arbejde de sidste 4 uger (0-28)?

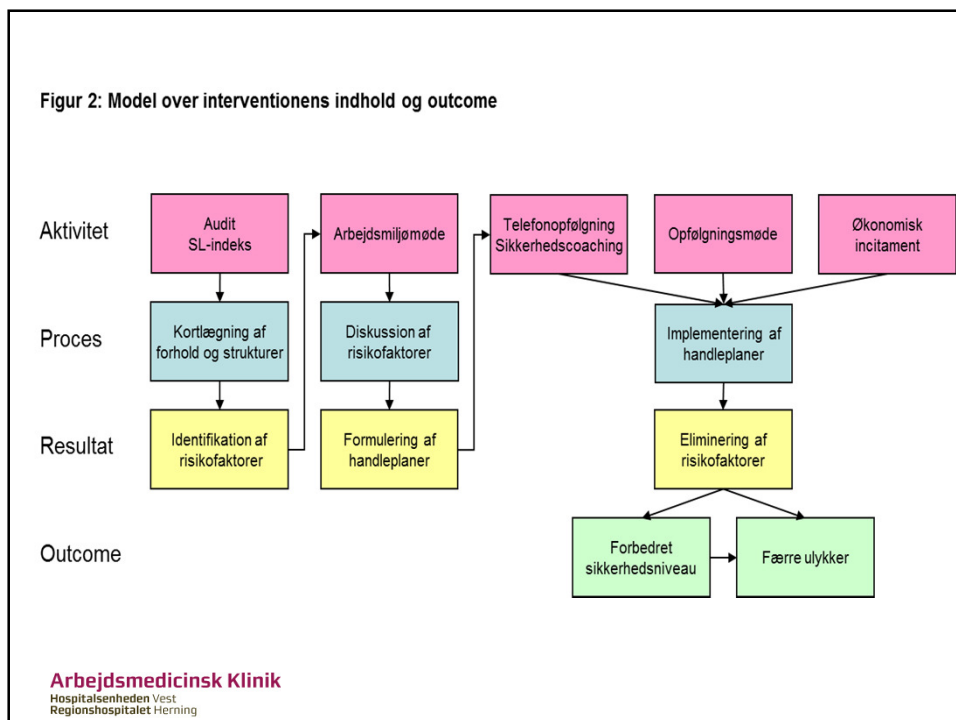
Er du de seneste 4 uger kommet til skade på en af følgende måder?

- 1) Klemmt, mast eller ramt af ko?
- 2) Sparket eller trådt på af ko?
- 3) Fald fra højden, fx fra stige, stillads, tag, maskiner, foderstak, silo
- 4) Fald i niveau, fx glid eller snuble i stald eller udendørs?
- 5) Klemning af hænder/fødder fx i maskiner?
- 6) Ramt af eller klemmt af genstand, fx bigballe eller redskaber?
- 7) Skæreskade ved brug af værktøj, fx vinkelsliber, save eller knive?
- 8) Fået noget i øjet?
- 9) Anden form for skade?

Måtte du afbryde arbejdet grundet skaden?

Hvor længe måtte du afbryde arbejdet?

Annuler		Sikre Landbrug - områder / 08. marts, 2019						Send	
1. Malkegang ?		Tilføj noter / fotos							
Adgangsveje		+	0	-	+	0	-		
Fald i niveau		+	0	-	+	0	-		
Fald fra højde		+	0	-	+	0	-		
Malkning		+	0	-	+	0	-		
Drivning		+	0	-	+	0	-		
Maskiner		+	0	-	+	0	-		
Belysning		+	0	-	+	0	-		
2. Stald ?		Tilføj noter / fotos							
Adgangsveje		+	0	-	+	0	-		

Manual over interventionen

Tidspunkt	Aktivitet	Indhold	Deltagere	Varighed
Dag 1	1. besøg			ca. 3 timer
	Førmåling	Audit Auditskemaet udfyldes gennem samtale med landmanden	Konsulent Landmand	30 min
		SL-indeks - Fysiske arbejdsforhold og sikkerhedsadfærd på landbruget scores ved brug af app'en ved en gennemgang af gården. - Centrale aktiviteter/steder observeres: malkning, drivning af køer, kævebokse - Temaer, der SKAL observeres: - Malkegang - Stald - Drivning af køer - Maskinværksted - Foderlader - Udenomsarealer - Kemi - Stiger/stilladser, personer/adfærd	Konsulent	2 timer

Manual over interventionen

Tidspunkt	Aktivitet	Indhold	Deltagere	Varighed
Dag 2-6				
	Førmåling	Spørgeskemaundersøgelse - Alle ansatte på bedriften skal udfylde spørgeskemaet - Gøres elektronisk via udsendelse af link til enten mailadresse eller telefonnr. - Konsulent skal få telefonnr eller mailadresser fra landmand	Konsulent Landmanden KN	15 min
	Lodtrækning	- Der trækkes lod mellem mindst 2 landbrug, hvor der er foretaget førmåling, om hvorvidt det skal være intervention eller kontrol. - Resultatet meldes tilbage til konsulent, der aftaler det videre forløb med landmanden.	KN	

Manual over interventionen

Tidspunkt	Aktivitet	Indhold	Deltagere	Varighed
Dag 7-14	2. besøg			Ca. 3 timer
	Formøde	Formål: - Forventningsafstemning - Informere om indholdet af mødet - Informere om hvad slutproduktet skal være - Introducere temaerne for coaching (rollemodel, tydelighed, prioritering) - Klæde landmanden på ift hans rolle som leder på mødet - Vigtigt at han tydeligt signalerer prioritering af sikkerhed - Vigtigt at han lytter til medarbejderne - Evt. vise resultater - Så landmanden kan forberede sig lidt	Konsulent Landmand	30 min

Manual over interventionen

Tidspunkt	Aktivitet	Indhold	Deltagere	Varighed
Dag 7-14	2. besøg			Ca. 3 timer
	Arbejds miljømøde	Dagsorden - Velkomst ved landmanden - Præsentation af formålet - Oplæg fra arbejdsmiljøkonsulenten - Viden om ulykker og arbejdsmiljøproblemstillinger i landbruget - Typiske ulykker (dyr, fald osv) - Få medarbejderne til at fortælle om ulykker/skader de har fået - Resultaterne fra SL-indekset og audit på den specifikke bedrift - Udgangspunkt i billeder og overordnede scorer – ikke i tallene - Drøftelse af de identificerede risikofaktorer på bedriften mellem ledere og medarbejdere - Udpegning af fremadrettede indsatsområder - Formulering af konkrete handleplaner inklusiv ansvarlige og deadline. Konsulentens rolle - Lede mødet - Sikre at både medarbejdere og ledere kommer til orde - Sikre at alle relevante områder berøres - Sikre at handleplanerne er dækkende, konkrete og adresserer de identificerede problemer på bedriften både vedr. struktur, fysiske arbejdsforhold, sikkerhedsadfærd og ledelse. Produkt - En liste med handleplaner med problem, handling/løsningsforslag, ansvarlig og deadline - Skal foreligge elektroniske til brug for data og efterfølgende opfølgning	Konsulent Landmanden Medarbejderne	2 timer

Manual over interventionen

Tidspunkt	Aktivitet	Indhold	Deltagere	Varighed
Dag 30	Coaching			30 min
Dag 60		Formål:	Konsulent	
Dag 120		- Sikre fremskridt med handleplanerne - Styrke arbejdsmiljøledelsen på bedriften - Selfefficacy (mestring, vicarious) - Få landmanden til at tage ejerskab over sikkerhed - Få landmanden til at udvikle bæredygtige strategier for forandring	Landmand	
Dag 150		Rollen som coach: - Brug åbne spørgsmål (hvad kunne du gøre? Hvorfor tror du, at det er sådan?) - Guide landmanden til at opstille realistiske mål og opgaver - Opmuntre landmanden til at tage ejerskab, ansvar og være engageret i aktiviteterne Indhold: - Status på handleplanerne - Sparring med landmanden ift rollen som arbejdsmiljøleder med fokus på få simple ting - Rollemodel: "Det er vigtigt, at du selv arbejder sikkert" - Involvering af medarbejderne i sikkerhed - Tale om sikkerhed i hverdagen - Øge ledernes self-efficacy ift at kunne skabe ændringer især hos andre. - Sørg for at gøre det konkret. Det må ikke blive for abstrakt. Lav konkrete aftaler - Arbejdsmiljø integreret i arbejdsopgaver - Hvilke arbejdsmiljø-problemer kan der være i dine arbejdsopgaver - Slutproduktet: - Opdateret status på handleplaner. - Liste med 2-3 konkrete handleplaner for landmanden		

Manual over interventionen

Tidspunkt	Aktivitet	Indhold	Deltagere	Varighed
Dag 90	2. besøg			1 time
	Opfølgningsmøde	Møde med landmanden, medarbejderne og evt. mellemledere Her diskuteres status på de enkelte handleplaner og evt nye formuleres.	Konsulent Landmanden Alle medarbejderne	
Dag 180	3. besøg			Ca. 4. timer
	Eftermåling	<i>Audit</i> • Auditskemaet udfyldes igen gennem samtale med landmanden	Konsulent Landmand	Ca. 30 min
		<i>SL-indeks</i> • Fysiske arbejdsforhold og sikkerhedsadfærd på landbruget scores ved brug af app'en ved en gennemgang af gården. • Centrale aktiviteter/steder observeres: malkning, drivning af køer, kælvebokse	Konsulent	Ca. 2 time
		<i>Spørgeskemaundersøgelse</i> • Alle ansatte på bedriften skal udfylde spørgeskemaet igen • Gøres elektronisk via udsendelse af link til enten mailadresse eller telefonnr.	Konsulent KN	
	Afsluttende møde	Indhold • Her diskuteres den endelige status på de enkelte handleplaner, samt resultaterne fra eftermålingen • Mest ud fra billeder	Konsulent Landmanden Alle medarbejderne	Ca 1 time